

TRIBUNALS

Els altres afectats de l'amiant també reclamen justícia

Veïns de la fàbrica Uralita i familiars de treballadors lluiten perquè se'ls reconegui la seva malaltia

Veïns de la fàbrica Uralita afectats per l'amiant esperen que els tribunals també condemnin l'empresa de Cerdanyola del Vallès. El Tribunal Suprem ja ha donat la raó als antics treballadors.

LAIA ALTARRIBA

CERDANYOLA DEL VALLÈS. Rosa Renom de petita anava a la font del Petricó, al costat de casa seva, a Cerdanyola del Vallès, a jugar amb el seu germà i les amigues. La font era a prop de la fàbrica Uralita, que donava feina al seu pare i a molts altres veïns. Ells jugaven amb les restes d'amiant que l'empresa llençava als terrenys de la zona. Poc sabien el risc que corrien amb aquells jocs infantils. Ni tampoc sabien el perill que representava la pols blanca que s'escampava per tot el seu barri procedent de la fàbrica.

Avui dia, amb 61 anys, la Rosa necessita inhaladors i diversos medicaments per respirar i, tot i això, ho fa amb dificultat. I a més, quan enxampa un constipat ha de fer llit unes quantes setmanes i ha de passar per l'hospital perquè li suministrin oxigen i cortisona. El seu germà encara està pitjor: necessita una màquina que l'ajuda a respirar quan dorm. El que els passa a tots dos és que durant els 14 anys que van viure a prop de la fàbrica Uralita van respirar les partícules de l'amiant, que se'ls van instal·lar als pulmons, i actualment se'ls han format unes plaquetes a la pleura que els dificulten molt la vida quotidiana. Al seu pare, que treballava a l'empresa i que, per tant, hi estava molt més exposat, la malaltia se li va complicar amb un càncer de pulmó i va morir el 1988 als 64 anys.

1.500 veïns i familiars afectats

La història de Rosa Renom no és una anècdota a Cerdanyola i a Ripollet. El president de l'Associació d'Afectats per l'Amiant, Leonti Trabaloni, explica que els metges tenen censats, en aquestes dues poblacions, uns 1.500 afectats. Tots són persones que vivien a prop de la fàbrica, i les dones i les filles dels treballadors, que els rentaven l'uniforme brut de la feina i respiraven la pols d'amiant que portava la roba. Amb els anys han desenvolupat asbestosi, càncer de pulmó o alguna de les altres malalties que comporta estar exposat a l'amiant.

Leonti Trabaloni recorda que l'associació va sorgir d'una conversa entre la seva dona, Mercè Duran, de 62 anys, i l'escultor Salvador Mañosa. Eren veïns i a tots dos els havien diagnosticat asbestosi, una malaltia que només causa l'amiant i que tarda uns 20 o 30 anys a desenvolupar-se. Era el 2004 i, en ser conscients que hi podien haver

BUSCANT JUSTÍCIA

Mercè Duran i Leonti Trabaloni van fundar el 2004, juntament amb Salvador Mañosa, l'Associació d'Afectats per l'Amiant. Expliquen que els metges tenen censats uns 1.500 afectats de l'empresa Uralita a Cerdanyola del Vallès i a Ripollet. CRISTINA CALDERER

Afectació
L'asbestosi és una malaltia que només causa l'amiant i pot tardar 30 anys a sortir

Prohibició
El 2002 es va prohibir la fabricació d'amiant a l'Estat

molts més afectats, van decidir fundar l'associació. En aquell moment els metges tenien localitzades 300 persones afectades. Però gràcies a la tasca de denúncia i difusió que l'entitat ha fet n'han descobert molts més, com Rosa Renom, amiga de jocs de Mercè Duran quan eren petites a la font del Petricó.

Batalla legal

Ja fa anys que treballadors d'Uralita i d'altres fàbriques que treballaven amb amiant van emprendre una lluita per prohibir-ne la fabricació a l'estat espanyol. Ho van aconseguir el 2002. Paral·lelament van recórrer als

tribunals perquè condemnessin aquestes empreses per no haver pres les mesures adequades per protegir els treballadors d'aquesta fibra assassina i perquè els indemnitzessin. Fa poc, una sentència històrica del Tribunal Suprem els va donar la raó i marca jurisprudència a favor dels antics treballadors d'aquestes fàbriques, molts dels quals ja han mort per culpa de l'amiant.

En saber que la justícia estava dictant sentències a favor dels treballadors, Leonti Trabaloni explica que els familiars i veïns afectats (el que es coneix com a *passius*) també van voler assegurar al banc dels acu-

sats els responsables del seu patiment. Inicialment els van dir que no podien anar a judici perquè no entraven dins del concepte de malaltia laboral. Però aleshores van saber que podien reclamar per danys i perjudicis, i així ho van fer: 50 veïns de Cerdanyola i Ripollet van presentar una demanda conjunta.

El 2008 van aconseguir que un tribunal condemnés Uralita. Era la primera condemna contra un fabricant d'amiant a l'Estat per danys contra afectats passius. Però l'empresa va recórrer la sentència i ara estan a l'espera que el tribunal provincial es pronuncii. Però ja han mort tres de les persones que van presentar la denúncia col·lectiva. Rosa Renom forma part del grup que ha portat Uralita als tribunals. Ho explica amb la veu afònica que li ha deixat l'últim constipat. I afegeix que les conseqüències de l'asbestosi no només són físiques, sinó que també ha de medicar-se per la depressió, ja que no és gens fàcil viure amb una malaltia que si empitjora pot ser mortal. Si tomben el recurs, la Rosa i els altres denunciants rebran una indemnització. Però per ella és tant o més important que amb la condemna "tothom sàpiga el que ha fet aquesta empresa: matar la gent indirectament".

La UE obre una investigació a Sabadell

La Comissió Europea va fer públic divendres que ha vist indicis per obrir una investigació sobre les tasques de neteja de 100 tones d'amiant en un solar abandonat al carrer Bernat Metge de Sabadell. Brussel·les, que ha demanat explicacions a les autoritats municipals, va rebre l'avís de l'eurodiputat Willy Meyer (IU). El grup municipal d'EUiA assegura que la retirada d'aquest amiant es va fer

sense respectar la normativa europea de residus. L'eurodiputat Willy Meyer va dir divendres que estava "satisfet" amb la decisió de Brussel·les i va destacar la perillositat d'aquest material. La CE es reserva ara el dret de prendre accions legals pertinents si no rep una resposta satisfactòria. El propietari de la finca on es va trobar l'amiant va ser multat amb 2.300 euros. Esther Moix